

I. A KUTATÁSI GYAKORLATOK CÉLJA ÉS RENDJE

A hallgató a BA képzés során három kutatási gyakorlatot köteles teljesíteni, melyek sorrendjét a hallgató választhatja meg:

- Kutatási gyakorlat I. - esszé
- Kutatási gyakorlat II. - kísérlet
- **Kutatási gyakorlat III. - kérdőív**

A kutatási gyakorlatok célja, hogy a hallgató elsajátítsa a tudományos kutatómunkához szükséges részképességeket, és azokat megfelelően tudja alkalmazni egy önálló kutatás során. A kutatási gyakorlatok során a hallgató képessé válik a szakirodalom szintetizálására, kritikai feldolgozására, a tudományos kutatómunka normatív és etikai szabályainak megfelelő kutatási terv kidolgozására, valamint önálló empirikus munka teljeskörű elvégzésére.

A kutatási gyakorlatok oktatója maga határozza meg, hogy milyen munkarendben várja el a kutatási téma megnevezését és vázlatának leadását, valamint a teljes kutatási dolgozat végső leadási határidejét. A kutatási gyakorlat sikeres abszolválásának feltétele, hogy a hallgató rendszeresen konzultáljon az oktatójával.

A kutatási gyakorlat során elkészített kutatómunka (dolgozat) értékelése (3. melléklet)

A kutatási gyakorlatok egységes követelményrendszerűek. A kutatási gyakorlat során elkészített dolgozatot a témavezető tanár a dolgozat formai és tartalmi kritériumai mentén, előre meghatározott szempontok szerint értékeli és állapítja meg a hallgató félév végi gyakorlati jegyét.

Értékelési ponthatárok:

- 54-60 jeles
- 46-53 jó
- 38-45 közepes
- 31-37 elégséges
- 0-30 elégtelen

A kutatási gyakorlat értékelését az oktató a 3. mellékletben szereplő értékelőlapon végzi el.

Az alapvető formai követelmények betartásán túl, a dolgozat elkészítése során javasoljuk, hogy a hallgató a következő kompetenciákra támaszkodjon:

- A szerző a dolgozatban felhasznált elméleteket megfelelően ismeri és ismerteti.
- Az adott tudományterületen belül felhasznált elméletek terminológiájában otthonosan mozog, azokat pontosan idézi.
- A dolgozat tartalma koherens, jól látható íven halad az elejétől a végéig
- A hallgató képes kritikusan reflektálni munkájára (esetleges hiányosságok, gyenge pontok - pl. eredmények általánosíthatósága, megbízhatósága, érvényessége, stb.)

A dolgozatok elkészítésével kapcsolatos további lényeges általános szempontokról az alább megjelölt forrásból tájékozódhat a hallgató:

Szokolszky Ágnes (2008). *Kutatómunka a pszichológiában. Metodológia, módszerek, gyakorlat*. Osiris, Budapest. **Illetve újabb kiadás!** (2020). *A pszichológiai kutatás módszertana*. Osiris, Budapest

II. A KÉRDŐÍVES EMPIRIKUS KUTATÓMUNKA FORMAI ÉS TARTALMI KRITÉRIUMAI

Empirikus kutatómunka során a hallgató a kurzus oktatójának irányítása mellett választhat az alábbi lehetőségek közül:

- 1. részt vesz egy, az adott területen folyó empirikus kutatásban.** Az aktuálisan választható tanszéki kutatások listájáról a hallgató a tanszéki honlapon vagy a faliújságon, vagy az oktató tanártól személyesen tájékozódhat. Az oktató tanár a kurzus folyamán megismerteti a hallgatót a vizsgálat céljával, a méréshez használt eszközökkel. A hallgató az oktatóval való megbeszélést követően a vizsgálat valamely részét (ez lehet két, vagy több változó is) önállóan elvégzi az előzőleg elkészített és oktatóval egyeztetett kutatási vázlat (1. melléklet) alapján. Ennek terjedelme 2-3 oldal. Az önálló munka részét képezi a vizsgált jelenség szakirodalmi háttérének feldolgozása, az adatok digitalizálása, a megfelelő statisztikai eljárások elvégzése és az eredmények bemutatása a tudományos szakmai művek formai és tartalmi kritériumai szerint (lásd alább a dolgozat terjedelme, formátuma).

A kutatásban való részvétel nem merülhet ki az adatfeldolgozásban!

- 2. a saját kutatási ötletét valósítja meg a vezető tanár irányítása alatt.** A hallgatóval szemben támasztott követelmények megegyeznek az 1. pontban leírtakkal azzal a különbséggel, hogy ebben az esetben a hallgató saját ötletét valósítja meg. A hallgató a kutatási ötletének megvalósításához kutatási vázlatot készít (1. melléklet), amelyet a témavezető tanárral való egyeztetést (az oktató jóváhagyását) követően a tudományos kutatások normatív és etikai szabályainak betartása mellett elvégz.

A kérdőíves kutatási módszer lényege két (vagy több) változó természetes együttjárásának, illetve ezen együttjárás irányának és fokának megállapítása. Ez a módszer nem foglalja magában a változók kísérleti manipulációját és kontrollját, ezért nem alkalmas oksági összefüggések vizsgálatára. Kiválóan alkalmazható azonban az egyéni különbségek leírására, a változók közötti szisztematikus együttjárási viszonyok és asszociációs mintázatok feltárására. Ehhez a módszerhez tartoznak:

- az objektív tesztek (képesség- és teljesítménytesztek),
- a személyiségtesztek (projektív tesztek, önjellemző kérdőívek),
- a narratív elemzés/tartalomelemzés,
- az interjú.

II.1 A dolgozat terjedelme, formátuma

A dolgozat fő szövegének elvárt terjedelme: 25-30 000 leütés (címlap, absztrakt, tartalomjegyzék, hivatkozások, mellékletek nélkül). Formátum: Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, 1.5-es sorköz, 2,5 cm margó, sorkizárt.

II.2 A kérdőíves empirikus dolgozat felépítése

Példa: [APA7_student-paper.docx](#)

- **Címoldal (oldalszámozással!):**
  - A dolgozat címe (középen, vastagon szedve)
  - A szerző neve
  - Intézmény neve
  - A kurzus neve
  - Oktató neve
  - Dátum (év, szemeszter)
- **Absztrakt:** a cím utáni első oldalon a dolgozat 10-15 mondatos/legfeljebb 300 szavas

összefoglalója, amely tartalmazza a munka legfontosabb jellemzőit (kérdésfelvetés, az érvelés főbb pontjait, konklúzió). Az absztraktot követően 3-5 kulcsszó megadása. A "kulcsszavak" szó dőlten szedve, kettőspont választja el a felsorolt kulcsszavaktól.

- *Tartalomjegyzék* (oldalszámokkal)
- *Bevezető, elméleti háttér*: a bevezetőben a szerző bemutatja a kutatás kiindulópontjaként megjelölt problémát, majd kibontja annak szakirodalmi háttérét, bemutatja a vizsgálat célkitűzését és indoklását. Gondolatvezetése során „tölcsérszerűen” jut el a vizsgálat hipotéziséhez.
- *Hipotézis*: világosan és pontosan megfogalmazott kérdésfeltevés(ek), amelyek logikusan következnek az elméleti bevezetőből.
- *Módszerek*:
  - *A vizsgálatban résztvevő személyek*: a szerző bemutatja a mintaválasztás módját, a minta nagyságát és a minta releváns demográfiai jellemzőit.
  - *A vizsgálati eszközök* bemutatásánál a szerző bemutatja a vizsgálatban használt mérőeljárásokat és eszközöket pontos hivatkozással.
  - *A vizsgálat* menete részben a szerző ismerteti a kísérleti instrukciót, ha van, a kísérleti manipulációt és a vizsgálat pontos mentetét.
- *Eredmények*: a szerző koherens összefoglalót nyújt a vizsgálat eredményeire vonatkozóan, az alkalmazott statisztika ismertetésével, világos ábrák vagy táblázatok segítségével (a táblázatok és az ábrák címeit kötelező megadni).
- *Következtetések, megvitatás*: a szerző megvitatja a vizsgálat eredményeit az elméletek függvényében. Ebben a részben kitérhet a vizsgálat során észlelt hibákra, nehézségekre.
- *Irodalomjegyzék*: a szerző az APA szabványnak megfelelően ABC sorrendben sorolja fel a dolgozatban feltüntetett hivatkozásokat.
- *Melléklet*: A szerző mellékletben csatolja a lényeges statisztikai elemzések adatait (spss output fájl adatokat)

Empirikus munka esetén a minimum felhasznált irodalom: 5 idegen nyelvű és 5 magyar nyelvű irodalom.

II.3 További kiegészítő feltételek kérdőíves empirikus kutatómunka esetén

Plagizálás esetén a dolgozat automatikusan elégtelenre értékelt. Minden dolgozathoz a címoldalt követően **Plágiumnyilatkozatot** kell kitölteni (2. melléklet).

Informált beleegyező nyilatkozat minden olyan vizsgálatban szükséges, ahol az anonimitás legkisebb mértékben is sérülhet (pl. kísérletekben, olyan kérdőíves eljárásoknál, ahol beazonosíthatók a vizsgálati személyek).

Fejlődéslélektani munkákban a következő szabályok szerint kell eljárni:

- Amennyiben a gyermekkorú vizsgált személy 3 év alatti, a szükséges információt a szülőnek kell írásban átadni, és csak ő adhat aláírásával beleegyezést a gyerek nevében. A nyilatkozat letölthető az intézet honlapjáról a dokumentumok részben.
- 3-14 éves korig minden esetben szükséges a szülői informált beleegyező nyilatkozat, illetve szóbeli beleegyezést kérünk a gyermektől.
- 14 éves kortól mind a serdülő, mind a szülő is ad informált beleegyező nyilatkozatot. Amennyiben gyermek neve nem kerül a kutatásban felvételre (anonim), akkor elegendő az ún. *passzív beleegyező nyilatkozat a szülőtől* (vagyis a szülő kap tájékoztatást a vizsgálatról, viszont csak azt kell jeleznie, ha nem ért egyet a vizsgálatral és nem járul hozzá, hogy gyermeke részt vegyen benne.) A nyilatkozat letölthető az intézet honlapjáról a dokumentumok részben.

III. PLÁGIUM

Minden esetben kötelező a dolgozathoz plágiumnyilatkozatot csatolni (2. melléklet)!

„Plágiumot követ el az, aki másoktól vett gondolatokat, megfogalmazásokat, idézeteket, vagy valaki más munkájának eredményeit a forrás megjelölése nélkül sajátjaként tüntet fel, és ezzel szándékosan vagy szándéktalanul (akár jóhiszeműen) azt a benyomást kelti, hogy a dolgozatában szereplő szöveg vagy eredmény eredeti forrása ő maga.”

Szokolszky Ágnes (2006). Kutatómunka a pszichológiában: gyakorlatok, 111. old.

Mit jelent?

Lévén, hogy a dolgozat értékelése a hallgató tudásának minősítése, ezért a témavezető elsősorban a hallgató tudására, saját gondolataira, valamint a vizsgálati terület létező elméleteinek, eredményeinek értő feldolgozására kíváncsi. Ez a szempont nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a hallgató alkalmanként más szerzőktől idézzon, legtöbb esetben olyan szövegrészeket, amelyek sűrítve jelenítik meg a hallgató által ismertetni kívánt álláspontot. Ilyen esetekben azonban mindenkor helyesen hivatkozni kell az idézetet (idézet után a szerző/szerzők nevét, az eredeti munka megjelenési évét, valamint a könyv megfelelő oldalszámát megjelölni, ahonnan az idézet való – ld. APA szabvány). Például: „Aki plagizál, az automatikusan elégtelent kap” (Vincze, 2009, 4. old.). Minden egyéb eset, amikor a hallgató idézőjel, valamint megfelelő hivatkozás nélkül gondolatot vesz át más szerzőtől, plagizálásnak minősül. Ezen felül a hallgató tartózkodjon egy teljes paragrafus vagy nagyobb terjedelmű szövegek átvételétől – még akkor is, ha helyesen hivatkozik –, mivel a dolgozat alapvető célkitűzését – megismerni a hallgató gondolkodását – sérti ezzel.

Nem fogadható el a dolgozat, amennyiben a szerző egy korábban elkészített munkáját vagy annak egy részét egy másik kurzusra úgy nyújt be, mintha az egy teljesen új munka lenne. Amennyiben a szerző korábbi gondolatmenetét szeretné új munkában alkalmazni, azt minden esetben hivatkozni kell a tudományos hivatkozás szabályainak megfelelően.

Hivatkozni mindig kell!

A forrást meg kell jelölni minden olyan esetben, amikor

- egy közleményből bármekkora terjedelmű szövegrészt **szó szerint idézünk** (idézőjelbe kerül a szöveg, és megadjuk a forrás oldalszámát is!);
- egy közleményt vagy annak akár egy részét **szabadon összefoglalunk** (parafrazált idézet);
- gondolatot, elméletet, modellt **ismertetünk**;
- mások által megállapított statisztikai adatot, ábrát **használunk fel**;
- **ha korábbi saját munkánkat használjuk fel.**

Lehetőség szerint elsődleges forrásra és olyan forrásra hivatkozunk, amelyet el is olvastunk. Ha a teljes művet nem is olvastuk, legalább a hivatkozott részt ismerjük. Amennyiben egy forrás elérhetetlen, abban az esetben másodlagos forrás hivatkozása is megengedett. Ilyen esetben mind a két irodalmat meg kell jelölni a hivatkozásban a következő formában: (Volkan, 1967; idézi Vollhardt, 2012, 11. o.). A dolgozat irodalomjegyzékében azonban csak a bennfoglaló művet tüntetjük fel, azaz Vollhardt 2012-ben írt munkáját (azaz azt, amelyiket olvastuk).

IV. A dolgozat helyesírása megfelelő

Több mint 20 *nyelvi hiba, illetve értelemzavaró helyesírási hiba* esetén a dolgozat elégtelenre értékelendő.

V. A dolgozathoz alapvető részek nem hiányoznak

Elégtelenre értékelendő a dolgozat, ha az alapvető részek bármelyike hiányzik. Alapvető részek a *fő szövegen kívül*: címlap, tartalomjegyzék, hivatkozások.

VI. A dolgozatok leadási határideje

A dolgozat leadási határidejét a konzulens tanár állapítja meg. Ettől eltérni csak indokolt esetben lehet. Határidőn túl leadott dolgozat nem fogadható el.

VII. Hivatkozások az APA szabvány magyar változatának megfelelően

Alapvető elvárás, hogy minden hallgató ismerje és kivétel nélkül **minden beadott dolgozatában alkalmazza a helyes, a pszichológia tudományában bevett elvárásoknak megfelelő hivatkozási formákat.**

Hivatkozni **mindig kell**, ha mások gondolataira, megfogalmazásaira, eredményeire támaszkodunk. Mivel az akadémiai munka lényege szerint olyan kooperatív tevékenység, amelyben a szerzők egymás munkájára építenek, ezért a hivatkozás szerves és gyakori része saját gondolataink kifejtésének.

A felhasznált irodalomra való hivatkozás kétféleképpen jelenik meg a dolgozatban:

1. a szöveg közben (név és évszám)
2. a szöveg végén, az irodalomjegyzékben (név, évszám, cím, folyóirat, évfolyam, szám, kiadási hely, kiadó, oldalszám - ha fejezet, pontos idézés, vagy cikk van)

Szöveg közbeni lényeges hivatkozási szabályok

- **Egy szerző esetén** a hivatkozás a vezetéknev és az évszám megadásával történik; például: (Petrovics, 1996); vagy: Petrovics (1996) azt állítja, hogy...;
- **Két szerző esetén** „és”-sel kötjük össze a neveket, és újabb hivatkozások esetén mindig mindent újra ki kell írni; például: (Petrovics és Kovács, 1999);
- **3 szerző esetén** minden alkalommal csak az első szerző vezetékneve + (mtsai) kell, például: (Wasserstein és mtsai, 2003)
- **Ha ugyanazon vezetéknevű szerzők vannak**, akkor a keresztnév első betűjének kiírásával különböztetjük meg őket, például: (Kiss A., 1979 és Kiss J., 1999);
- **Ha egy szerzőtől egyszerre több munkára hivatkozunk egy zárójelen belül**, akkor az évszámokat kronologikus sorrendben rendezzük el, például: (Fein, 1986, 1989, 1996);
- **Ha több szerzőre hivatkozunk egy zárójelen belül**, akkor ábécérendben soroljuk fel a szerzőket, és pontos vesszővel választjuk el a neveket, például: (Balogh, 1989, 1990; Petneházy, 1990; Zengő, 1980);
- **Klasszikus műveknél**, ha csak lehet, feltüntetjük az eredeti megjelenés dátumát is, például: (James, 1983/1890), vagy a fordítási év dátumát, például: (Arisztotelész, ford. 1952);
- **Ha év nélkül megjelent műre hivatkozunk**, akkor a név mellé „é. n.” kell (angolul: „n. d.” — no date);
- **Ha konkrét szövegrészre hivatkozunk vagy szó szerint idézünk**, a pontos oldalszámot, átfogóbb utalás esetén a fejezetszámot is fel kell tüntetni, például: (Tanaka és Cheers, 2004, 224; Vargha, 2000, 2. fej.)
- **Ha 40 szónál hosszabb szöveget szó szerint idézünk**, akkor különálló szöveggént (önálló bekezdésként) kell az idézetet a szövegtörzsben elhelyezni és nem kell idézőjelet használni

László János a tudományos narratív pszichológia megközelítést a következőképpen különbözteti el a hermeneutikai elemzéstől a „*Történelemtörténetek*” című munkájában:

Az elbeszélés azáltal, hogy anyagi, empirikus tulajdonságai vannak és rendelkezik struktúrával, továbbá azáltal, hogy szoros összefüggésbe hozható az identitással, olyan eszköznek tűnt, amely révén az identitás alkotás komplex pszichológiai folyamatai empirikusan megragadhatóvá válnak. Ez a megközelítés gyökeresen különbözik a

narratívum hermeneutikai elemzésétől, amely a szöveg társadalmi, kulturális és textuális kontextusának hátterén bontja ki a jelentéseket. A hermeneutikai, kvalitatív narratív pszichológiában ez általában az élettörténeteknek az identitás szempontjából történő elemzését jelenti anélkül, hogy az értelmezést bármilyen empirikus ellenőrzésnek alávetnék (László, 2012, 11. o.).

- **Ha az olvasót további irodalomhoz irányítjuk**, akkor a „lásd”, vagy „vö.” (vesd össze, angolul: „see”) kifejezéseket használjuk.

A hivatkozás gyakori hibái:

- **A hivatkozás a mondat része**, ezért ha a mondat végére tesszük a hivatkozást, akkor a mondat lezárása ponttal a hivatkozást követően történik és nem előtte szerepel.

A pszichológiában természetesen a pszichológiai tartalmakat kategorizálják és mérik (Ehmann, 2002).

A pszichológiában természetesen a pszichológiai tartalmakat kategorizálják és mérik. (Ehmann, 2002) → **HELYTELEN HIVATKOZÁS**

- Mondaton belül törekedjünk arra, hogy a hivatkozás a mondat végére kerüljön és ne a közepére, amely így megtöri a gondolatmenetet. Azonban ha egy mondaton belül több nézőpontot mutatunk be, akkor azok hivatkozása történhet a mondat közepén – a megközelítések bemutatását követően:

“Az ágencia narratív vizsgálatának egyik lehetséges módja az intenció/kényszer és az aktív/passzív igék szövegben előforduló gyakoriságának vizsgálata (László és mtsai, 2010; Szalai és mtsai, 2011), amelyből a szereplő cselekvőképességére, kontrollképességére, felelősségvállalására következtethetünk (Bandura, 1989; Wojciszke és Abele, 2008; Yamaguchi, 2003).”

- Keresztneveket nem kell feltüntetni a hivatkozásban. A keresztnevek kezdőbetűinek feltüntetése is csak akkor történik, ha a vezetéknevekben egyezés van.
- Szó szerinti idézés esetén az idézett szöveget “-jel (idézőjel) közé kell tenni és az idézet végén a hivatkozásban a szerző és az évszám mellett az idézet eredeti műben feltüntetett helyét (az oldalszám megadásával) jelezni kell:

“A narratívumnak a társadalomtudományokban három, egymástól lényegesen eltérő elemzési módja alakult ki” (László, 2012, 10. o.).

- Ha egy szerzőt/szerzőket kiírunk a szövegbe, akkor a szerző(k) neve után zárójelbe tesszük az évszámot, így a paragrafus végén még egyszer már nem kell idézni:

Ricoeur (1977) hívta fel a figyelmet arra, hogy az identitásnak a latin *idem* és *ipse* kifejezésekből eredően két eltérő jelentésrétege van. Az első, *idem* értelmében az *azonos*, a *tökéletesen* hasonló szinonimája. A második, *ipse* értelmében vett jelentés az önmagával való azonosságra vonatkozik, arra, hogy valaki a tér és az idő változásai ellenére ugyanaz a személy.

Az irodalomjegyzékben követendő hivatkozási szabályok

Csak azt az irodalmat foglaljuk bele az irodalomjegyzékbe, **amelyre a szöveg közben hivatkozás történt**: az irodalomjegyzék nem bibliográfia. Az irodalomjegyzékben igen sokféle írásműre, illetve dokumentumra lehet hivatkozni: például napi sajtóra, disszertációra, enciklopédiára, publikálatlan anyagokra és így tovább. Az *APA Manual* minden lehetséges esetre mintát ad, beleértve a zenei darabok,

hang- és filmfelvételekre való hivatkozást is.

Az elektronikus úton elérhető irodalmakra való hivatkozás esetében is lényeges szempont, hogy a szerző elismerje, feltüntesse azt a munkát, amit felhasznál. Ebben az esetben a weboldalt magát tekintjük forrásnak, amelyet a következőképpen hivatkozunk.

Amikor a cikk rendelkezik Digital Object Identifier (DOI) számmal:

Drollinger, T., Comer, L. B., és Warrington, P. T. (2006). Development and validation of the active empathetic listening scale. *Psychology & Marketing*, 23(2), 161-180.
<https://doi.org/10.1002/mar.20105>

Amikor nincs DOI-szám (kell a letöltés dátuma és a link):

Perreault, L. (2019). Obesity in adults: Role of physical activity and exercise. *UpToDate*. Letöltés dátuma: 2020. január 12. Letöltés helye: <https://www.uptodate.com/contents/obesity-in-adults-role-of-physical-activity-and-exercise>

Ha az év nem egyértelmű, akkor az utolsó frissítés időpontját, vagy pedig az anyag interneten való megjelenésének dátumát kell feltüntetni. Internetes forrásnál minden esetben meg kell adni a **letöltés pontos dátumát**.

Előfordulhat, hogy az eredeti cikk hiányában csak az online forrásból elérhető **absztraktra** tudunk hivatkozni. Az APA erre nem ad meg követendő mintát, de ajánlott a hivatkozás végén az [Absztrakt] kifejezést feltüntetni.

Meyer, A. S., és Bock, K. (1992). The tip-of-the-tongue phenomenon: Blocking or partial activation?. *Memory & Cognition*, 20(6), 715–726. [Absztrakt]

A doktori disszertációk, szakdolgozatok hivatkozásának két módja van attól függően, hogy kiadták-e az írásművet vagy sem. Kiadottnak számít egy disszertáció vagy szakdolgozat, ha elérhető online adatbázisokban (pl. doktori.hu, ProQuest, Dissertations) vagy egyetemi repozitóriumokban (pl. [Pécsi Egyetemi Archívum](#)). A linket minden esetben meg kell adni!

Hivatalosan kiadott:

Zambrano-Vazquez, L. (2016). *The interaction of state and trait worry on response monitoring in those with worry and obsessive-compulsive symptoms* [Doktori disszertáció, University of Arizona]. UA Campus Repository.
<https://repository.arizona.edu/handle/10150/620615>

Nem kiadott:

Harris, L. (2014). *Instructional leadership perceptions and practices of elementary school leaders* [Kiadatlan doktori disszertáció]. University of Virginia.

Habár a Wikipédia az utóbbi évek egyik legdinamikusabban fejlődő információs bázisa, amellet, hogy megbízhatósága nem minden esetben garantált, nem váltja ki a tudományos könyvek, szakcikkek tartalmait. **Ezért kérünk minden hallgatót, hogy hivatkozásként való használatát mellőzze!!!**

- **Monográfia (egy szerzős könyv)**
  - Komisar, L. (1991). *The new feminism*. Franklin Watts.
  - László J. (2005). *Történetek tudománya*. Új Mandátum. (Tehát magyar szerző esetében a vezetéknev után nem teszünk vesszőt!)
- **Szerkesztett könyv**
  - Roll, W. P. (1976). ESP and memory. In: J. M. O. Wheatley, és H. L. Edge, (Szerk.), *Philosophical dimensions of parapsychology* (pp. 154-184). American Psychiatric Press.
- **Folyóiratcikk (egy szerző - folyóirat ÉS kiadási szám dőlten, DOI link)**
  - Maki, R. H. (1982). Categorization effects which occur in comparative judgment tasks.

Memory & Cognition, 10(3), 252-264. <https://doi.org/10.3758/BF03197637>

• **Folyóiratcikk (két szerző)**

- Atkinson, R. C., és Shiffrin, R. M. (1971). The control of short-term memory. *Scientific American*, 225(2), 82-90. <https://doi.org/10.1038/scientificamerican0871-82>

• **Folyóiratcikk (3 -20 szerző)**

- Coltheart, M., Curtis, B., Atkins, P., & Haller, M. (1993). Models of reading aloud: Dual-route and parallel-distributed-processing approaches. *Psychological Review*, 100(4), 589–608. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.100.4.589>

• **Folyóiratcikk (21 szerző felett - 19 név, [...], utolsó szerző)**

- Loannidis, N. M., Rothstein, J. H., Pejaver, V., Middha, S., McDonnell, S., Baheti, S., Musolf, A., Li, Q., Holzinger, E., Karyadi, D., Cannon-Albright, L., Teerlink, C. C., Stanford, J. L., Isaacs, W. B., Xu, J., Cooney, K., Lange, E., Schleutker, J., Carpten, J. D., ... Weiver, S. (2016). Revel: An ensemble method for predicting the pathogenicity of rare missense variants. *American Journal of Human Genetics*, 99(4), 877–85. <https://doi.org/10.1016/j.ajhg.2016.08.016>

Példa ábrák és táblázatok formázására:

1. táblázat

Egynyelvű és többnyelvű gyermekek száma csoportonként

Osztály	Egynyelvű	Többnyelvű
1/a	15	4
1/b	14	8
1/c	10	10
Összesen	39	22

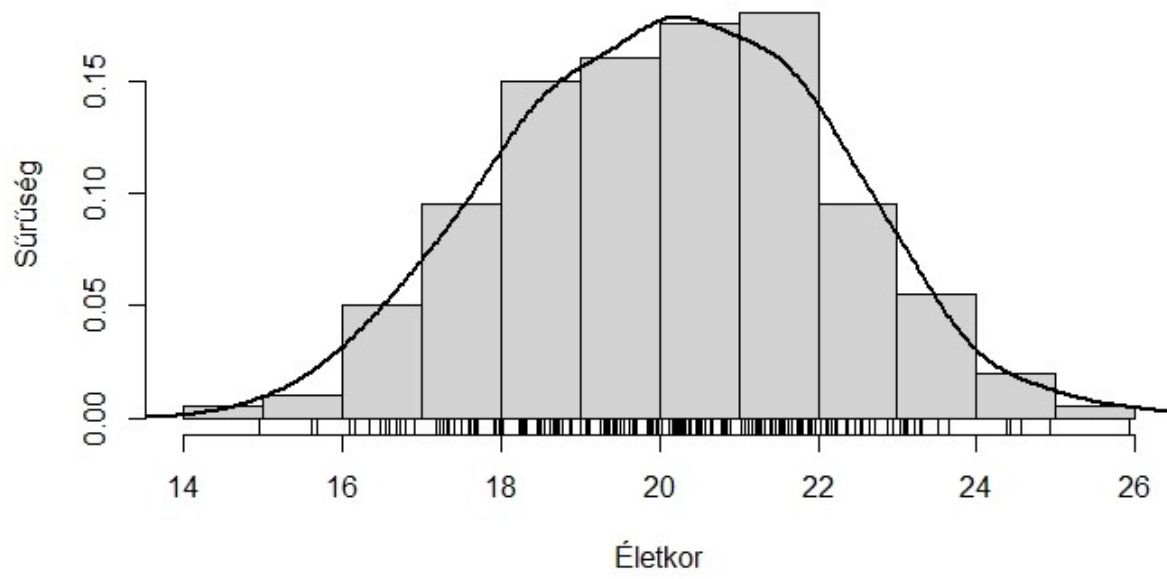
Megjegyzés. Kitalált adatok

1. ábra

A minta életkori eloszlása

Életkori eloszlás

Megjegyzés. $N = 200$ fő.

További hasznos források:

- <https://apastyle.apa.org/>
- How to cite in APA format? <https://www.scribbr.com/category/apa-style/>
- Változások az APA 7-ik kiadásában: <https://www.scribbr.com/apa-style/apa-seventh-edition-changes/>
- https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_style_introduction.html
- Példa táblázatok és ábrák formázásához: <https://apastyle.apa.org/style-grammar-guidelines/tables-figures/sample-tables>
- Magyar Pszichológiai Társaság Tesztbizottságának ajánlása: <http://mpt.hu/a-tarsasagrol/szervezet/bizottsagok/tesztbizottsag/>

1. melléklet

MUNKACÍM:

NÉV:

Téma címe:

- 1. A választott kutatási téma rövid bemutatása** az alábbi szempontok szerint:
  - A kutatás problémafelvetése és célja (A problémafelvetést alátámasztó szakirodalmak és összefüggések rövid bemutatása. Honnan ered a vizsgálat ötlete? Milyen szakirodalmi adatokra alapozza a hallgató a kérdésfeltevését?)
- 2. A kutatási hipotézis**
- 3. A vizsgálati személyek bemutatása és tervezett mintaelemszám**
- 4. Az adatgyűjtés módszere**
  - felhasznált eszközök (pl., a vizsgálatban használt kérdőívek bemutatása; a tartalomelemzés során használt kódok, eljárások bemutatása; a kísérlet során felhasznált mérési eszközök/kísérleti manipulációk bemutatása stb.)
- 5. A vizsgálatban megjelenő független és függő változók bemutatása**
  - Független változók:
  - Függő változók:
- 6. A statisztikai elemzés módja** (a konkrét statisztikai módszer/ próba megnevezése, és a választás indoklása)
- 7. Szakirodalom**

NYILATKOZAT a dolgozat eredetiségéről

Alulírott ..... (név) ..... (NEPTUN kód),
a PTE Bölcsészettudományi Karának hallgatója ezennel büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom
és aláírásommal igazolom, hogy

.....
.....
című szakdolgozatom **saját, önálló munkám**; az abban hivatkozott nyomtatott és elektronikus
szakirodalom felhasználása a szerzői jogok nemzetközi szabályainak megfelelően készült.

Tudomásul veszem, hogy szakdolgozat esetén plágiumnak számít:

- szó szerinti idézet közlése idézőjel és hivatkozás megjelölése nélkül;
- tartalmi idézet hivatkozás megjelölése nélkül;
- más publikált gondolatainak saját gondolatként való feltüntetése.

Kijelentem, hogy a plágium fogalmát megismertem és tudomásul veszem, hogy amennyiben a benyújtott
szakdolgozat sérti a szerzői jogokat, úgy a dolgozat minősítése elégtelen (1), továbbá velem szemben a
szakfelelős fegyelmi eljárást kezdeményez a dékánnál a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 59. § (14) alapján.

Pécs, 20____ év _____ hó _____ nap

_____
hallgató aláírása

3. melléklet

PTE BTK PSZICHOLÓGIA SZAK BA EMPIRIKUS SZAKDOLGOZAT ÉRTÉKELŐ LAPJA

A dolgozat szerzője/szerzői (név, szak):

A dolgozat címe:

Témavezető/bíráló neve:

(Kérjük a megfelelő megnevezést aláhúzni, a neveket nyomtatott betűvel kitölteni.)

AZ ELFOGADHATÓSÁG SZEMPONTJAI

(Kérjük, húzza alá a megfelelő kifejezést. Ha az alábbi feltételek nem teljesülnek, a dolgozat nem fogadható el, értékelése egyelőre főlösleges.)

I. A dolgozat terjedelme megfelelő / nem megfelelő.

(Kérjük, húzza alá a megfelelő kifejezést. A dolgozat főszövegének megkívánt terjedelme legalább 30 000 leütés. Nem megfelelő hosszúság esetén a dolgozat elégtelenre értékelendő.)

II. A szerző nem plagizál / plagizál.

(Kérjük, húzza alá a megfelelő kifejezést. A dolgozat plagizálás esetén elégtelenre értékelendő.)

III. A dolgozathoz alapvető részek nem hiányoznak / hiányoznak.

(Kérjük, húzza alá a megfelelő kifejezést. Elégtelenre értékelendő a dolgozat, ha az alapvető részek bármelyike hiányzik. Alapvető részek a főszövegen kívül: címlap; absztrakt; tartalomjegyzék; szövegek közötti hivatkozások; irodalomjegyzék.)

IV. Helyesírás, nyelvhelyesség

Legfeljebb 20 helyesírási és/vagy nyelvhelyességi hiba.	megfelelő
Több mint 20 helyesírási és/vagy nyelvhelyességi hiba.	nem megfelelő

VAGY

IV. Helyesírás, nyelvhelyesség

megfelelő/nem megfelelő

(A megfelelés kritériumait a szakok dolgozzák ki!)

Amennyiben a dolgozat „nem megfelelő” minősítést kap a IV. pontban, a dolgozat egésze elégtelen.

(A témavezető/bíráló aláírása)

Dátum: Pécs, 20

FORMAI SZEMPONTOK	PONT
V. FELÉPÍTÉS (A fejezetek / szerkezeti egységek aránya, a fő- és alfejezetek tagolásának logikája)	
A fejezetek / szerkezeti egységek arányai ideálisak, a fő- és alfejezetek tagolása világos és logikailag kifogástalan.	6
A fejezetek / szerkezeti egységek arányai elfogadhatók, de helyenként megkérdőjelezhetők. A fő- és alfejezetek tagolása nem mindenhol világos, illetve helyenként logikailag kifogásolható	4
A fejezetek / szerkezeti egységek arányai jellemzően megkérdőjelezhetők. A fő- és alfejezetek tagolása általában nem világos, illetve gyakran logikailag kifogásolható	2
A fejezetek / szerkezeti egységek teljességgel aránytalanok. A fő- és alfejezetek tagolása nem világos, illetve teljességgel logikátlan	0
VI. HIVATKOZÁSOK, BIBLIOGRÁFIA, MELLÉKLETEK (A tartalmi idézetek korrektsége; az APA szabványnak való megfelelése, formai következetesség a hivatkozásokban és az irodalomjegyzékben; a mellékletek és a dolgozat témájának kapcsolata; a mellékletek kezelhetősége)	

Az idézetek tartalmilag tökéletesen korrektek. A hivatkozások és az irodalomjegyzék tökéletesen következetesek (az APA szabvány szerint) és formailag kifogástalanok. A mellékletek könnyen kezelhetőek és szervesen kapcsolódnak a dolgozat témájához.	6
Az idézetek tartalmilag helyenként nem korrektek. A hivatkozások és az irodalomjegyzék helyenként nem következetesek (APA szabvány szerint), illetve formailag kifogásolhatóak. A mellékletek kissé nehézkesen kezelhetőek, illetve nem mindig kapcsolódnak szervesen a dolgozat témájához.	4
Az idézetek tartalmilag gyakran nem korrektek. A hivatkozások és az irodalomjegyzék jellemzően nem következetesek, (APA szabvány szerint), illetve formailag számos ponton kifogásolhatóak. A mellékletek nehézkesen kezelhetőek, illetve gyakran nem kapcsolódnak szervesen a dolgozat témájához.	2
Az idézetek jellemzően tartalmilag nem korrektek. A hivatkozások és az irodalomjegyzék egyáltalán nem következetesek, illetve formailag elfogadhatatlanok. A mellékletek nem kezelhetőek, illetve nem kapcsolódnak a dolgozat témájához.	0
VII. STÍLUS, TERMINOLÓGIA (A fogalmazás szabatossága és gördülékenysége tudományterület konvencióinak megfelelő terminológia)	
A fogalmazás tökéletesen szabatos és gördülékeny, a stílus teljes mértékben megfelelő, szakszerű, a terminológia a tudományterület konvencióinak teljesen megfelel.	6
A fogalmazás helyenként nem szabatos, esetenként nem gördülékeny. A stílus helyenként kissé köznyelvi, a terminológia nagy részben megfelel a tudományterület konvencióinak	4
A fogalmazás gyakran nem szabatos, számos esetben nem gördülékeny. A stílus sok helyen inkább köznyelvi, a használt terminológia nagy részben nem felel meg a tudományterület konvencióinak	2
A fogalmazás pongyola, és egyáltalán nem gördülékeny. A stílus teljességgel köznyelvi, a használt terminológia egyáltalán nem felel meg a tudományterület konvencióinak	0
VIII. HIPOTÉZISEK: (A hipotézis kidolgozottsága, megfogalmazása, az elméleti résszel való összefüggése)	
A hipotézis(ek) tökéletesen kidolgozott, az elméletből egyértelműen következő, pontosan és világosan megfogalmazott	6
A hipotézis(ek) kidolgozottsága helyenként megkérdőjelezhető, az elméletből egyértelműen nem következő, pontatlan, kevésbé világosan megfogalmazott	4
A hipotézis(ek) nem kidolgozott, az elméletből csak részben következő, pontatlan és nem világosan megfogalmazott	2
A hipotézis(ek) egyáltalán nem kidolgozott, az elméletből alig következő, jelentős pontatlanság jellemzi és nem világosan megfogalmazott	0
IX. ELMÉLETI HÁTTÉR BEMUTATÁSA (elméleti háttér ismerete, szakirodalom kiválasztása, az elméletek összefoglalása, lényeges elemek kiemelése)	
Az elméletek ismerete alapos, a szakirodalom kiválasztása megfelelő, az elméletek logikusan kapcsolódnak egymáshoz, a kutatás szempontjából lényeges jelenségek, fogalmak kellőképpen hangsúlyosak.	6
Az elméletek ismerete helyenként megkérdőjelezhető, a szakirodalom kiválasztása részben megfelelő, az elméletek kapcsolódásának logikája néhol kifogásolható, a kutatás szempontjából lényeges jelenségek, fogalmak nem mindig kellőképpen hangsúlyosak.	4
Az elméletek ismerete sok helyen megkérdőjelezhető, a szakirodalom kiválasztása túlnyomó részben nem megfelelő, az elméletek kapcsolódásának logikája kifogásolható, a kutatás szempontjából lényeges jelenségek, fogalmak nincsenek kellőképpen hangsúlyozva	2
Az elméletek ismerete erősen megkérdőjelezhető, a szakirodalom kiválasztása egyáltalán nem adekvát, az elméletek összekapcsolása hiányzik, a kutatás szempontjából lényeges jelenségek, fogalmak erősen hiányosak.	0
X. MÓDSZER (A mintavétel és annak jellemzése, a vizsgálat változóinak operacionalizálása, a felhasznált ingerek, mérőeszközök kiválasztása és leírása, az eljárás bemutatása)	
A minta és annak jellemzése megfelelő, a felhasznált ingerek, mérőeszközök kiválasztása adekvát, az eljárás/vizsgálati elrendezés nem kifogásolható, bemutatása pontos és követhető.	6
A minta és annak jellemzése nem minden esetben megfelelő. A felhasznált ingerek, mérőeszközök kiválasztása megkérdőjelezhető, az eljárás/vizsgálati elrendezés részben kifogásolható, bemutatása hiányos, de követhető	4
A minta és annak jellemzése többnyire nem megfelelő. A felhasznált ingerek, mérőeszközök kiválasztása kifogásolható, az eljárás/vizsgálati elrendezés nem kifogásolható, bemutatása pontatlan és nehezen követhető	2
A minta és annak jellemzése egyáltalán nem megfelelő. A felhasznált ingerek, mérőeszközök kiválasztása nem adekvát, az eljárás/vizsgálati elrendezés teljes mértékben kifogásolható, bemutatása pontatlan és alig követhető	0
XI. STATISZTIKA (A kérdésvetésnek megfelelő statisztika alkalmazása, ismertetése)	

A statisztikai eljárás megfelelő, ismertetése pontos, követi a statisztikai eredmények bemutatásának tudományos kritériumait, és a megfelelő mutatók nem hiányoznak.	6
A statisztikai eljárás nem minden esetben megfelelő, ismertetése néhol pontatlan, csak részben követi a statisztikai eredmények bemutatásának tudományos kritériumait, a megfelelő mutatók részben hiányoznak.	4
A statisztikai eljárás többnyire nem megfelelő, ismertetése sok esetben pontatlan, nem követi a statisztikai eredmények bemutatásának tudományos kritériumait, a megfelelő mutatók túlnyomó részben hiányoznak.	2
A statisztikai eljárás egyáltalán nem megfelelő, ismertetése rendkívül pontatlan, egyáltalán nem követi a statisztikai eredmények bemutatásának tudományos kritériumait, a megfelelő mutatók teljes mértékben hiányoznak.	0
XII. EREDMÉNYEK (A statisztikai próbák eredményeinek értelmezése)	
A statisztikai próbák eredményeinek értelmezése helyes, teljes mértékben követi a számszeri eredményeket.	6
A statisztikai próbák eredményeinek értelmezése csak részben helyes, néhol az értelmezés nem kongruens a számszerű eredményekkel.	4
A statisztikai próbák eredményeinek értelmezése többnyire nem megfelelő, sok esetben az értelmezés nem kongruens a számszerű eredményekkel.	2
A statisztikai próbák eredményeinek értelmezése egyáltalán nem megfelelő, az értelmezés egyáltalán nem kongruens a számszerű eredményekkel.	0
XIII. MEGVITATÁS, KÖVETKEZTETÉS (A következtetések, összefüggések, visszacsatolás az elméleti bevezetőre, alternatív magyarázatok- amennyiben szükséges)	
A következtetések helyesek, történik visszacsatolás az elméleti bevezetőre, a szerző helyesen látja a eredmények összefüggéseit és amennyiben szükséges alternatív magyarázatokkal szolgál	6
A következtetések többnyire helyesek, csak részben történik visszacsatolás az elméleti bevezetőre, a szerző néhol pontatlanul látja a eredmények összefüggéseit.	4
A következtetések csak részben helyesek, csak részben történik visszacsatolás az elméleti bevezetőre, a szerző sok esetben pontatlanul látja a eredmények összefüggéseit.	2
A következtetések egyáltalán nem helyesek, alig történik visszacsatolás az elméleti bevezetőre, a szerző nem látja a eredmények összefüggéseit.	0
XIV. ÖSSZEBENYOMÁS: (A dolgozat egészének összképe, koherenciája, informatív értéke. A szerző tudásáról alkotott benyomás)	
A dolgozat egésze kitűnő összképet mutat; teljesen koherens, informatív, élvezetes olvasmány. A szerző meggyőzően demonstrálja ismereteit (és mutatja be saját véleményét, illetve következtetéseit).	6
A dolgozat egésze megfelelő összképet mutat; döntően koherens, általában informatív olvasmány. A szerző helyenként nem elég meggyőzően demonstrálja ismereteit (és mutatja be saját véleményét, illetve következtetéseit).	4
A dolgozat egésze problémás összképet mutat; gyakorta inkoherens, csak részben informatív olvasmány. A szerző sok helyen nem elég meggyőzően demonstrálja ismereteit (és mutatja be saját véleményét, illetve következtetéseit).	2
A dolgozat egésze erősen problémás összképet mutat; szinte teljesen inkoherens, gyakorlatilag nem informatív olvasmány. A szerző egyáltalán nem meggyőzően demonstrálja ismereteit (és mutatja be saját véleményét, illetve következtetéseit).	0
ÖSSZESEN	60/

Érdemjegy:

(0–30 pont: 1; 31–37 pont: 2; 38-45 pont: 3; 46–53 pont: 4; 54–60 pont: 5.)

Az értékelés szöveges indoklása annak pontjai szerint:

(A szöveges indoklás nélkül sem az értékelést lehetővé tevő feltételek megállapítása, sem a pontozásos értékelés nem érvényes.)

(A témavezető/bíráló aláírása)

Dátum: Pécs, 20